

Verksamhetsberättelse
Läsåret 2024-2025
Riddersborgs Förskola

Friluftss Förskolor Riddersborg ligger i Hässelby Villastad, nära skola, buss kommunikationer, affärer och naturen.

Vår förskola har 23 barn, vi har jobbat både åldersindelad i grupperna Upptäckare, Utforskare och Äventyrare men även åldersblandat.

Vi har följt barnens utveckling, lärande och anpassar aktiviteter efter barnens individuella behov och intresse.

Förskolans gård är väl planerad för att stimulera barnens olika behov oavsett ålder. Vi förnyar vår gård med små och enkla medel kontinuerligt så att den kan ge barnens lek den bästa möjligheten, även så att de kan fortsätta utforska ny kunskap från undervisningen.

Vi jobbar alltid med tankesättet att ute och inne miljöerna ska inte konkurrera med varandra. Inne miljön erbjuder en lugnare planerad aktivitet, lunch samt vila för de äldre barnen den kalla årstiden. I ute miljön erbjuds den fria leken på ett mer aktivt och utforskande sätt.

På vår altan under tak erbjuder vi året om aktiviteter där barnen fritt väljer bland pussel, spel, lego, rita mm. En lugnare miljö och aktiviteter.

I vårt vindskydd på gården vilar de yngsta barnen året om, vindskyddet är också en användbar lektyta under dagen.

Vi ser även våra skogar som våra uterum. Vi går till skogen, berget eller Mälaren flera gånger i veckan för att tillsammans med barnen skapa en naturpedagogisk verksamhet där vi alltid jobbar efter

Lpfö 18

Vi på Riddersborg har jobbat med naturpedagogiken i många år och dagligen inspirerar pedagogerna barnen till att uppleva naturen som sitt ute- och lärande rum på ett naturligt sätt.

Vi som jobbar på Riddersborg:

Annika	Bitr. rektor
Linda	Förskollärare
Annica	Barnskötare
Nina	Barnskötare
Ellen	Barnskötare

Vi pedagoger har haft möten kvällstid då vi planerat verksamheten tillsammans, lyfter och diskuterar olika händelser och delger varandra information från möten, utbildningar mm.

Vi har startat varje möte med att reflektera och göra en analys av nuläget tillsammans och varit kritiska vänner som kan ställa frågor till varandra som driver verksamheten och vårt SKA arbete framåt.

Vi har tillsammans med barn och **vårdnadshavare** skapat en förskola där alla känner sig välkomna, trygga och delaktiga i verksamheten.

Vi pedagoger har skapat korta dagliga möten med alla vårdnadshavare vid hämtning och lämning. Vi har haft utvecklingssamtal, inskolningssamtal samt avslutningssamtal, även information veckovis om mat och dokumentation via Förscoleappen.

Vi har haft aktiviteter tillsammans med vårdnadshavare så som Lucia och sommarfest samt uppmärksammat olika temadagar har skapat gemenskap och sammanhållning.

Föräldramöte bjöd vi in till både under höst och vårterminen. Ett viktigt möte där vi når alla vårdnadshavare med information om vårt arbete och undervisning med barnen. Här har också våra samverkansföräldrar en viktig roll.

Vi har bjudit in till två **samverkansmöten** både digitalt och på plats för de valda föräldrarna. (då det bara fanns behov av ett detta läsår) Vi har använt dem som ett "bollplank" i dokumentations frågor, hjälpt oss på förskolan att få hög svarsfrekvens på kommunens föräldraenkät. Här har de också hjälpt oss att ta reda på mer om vissa svar på Sthlm föräldraenkät för att få reda på hur vi ska jobba vidare. En viktig länk mellan vårdnadshavarna och förskolan.

I slutet av läsåret bjöd vi in höstens nya barn och vårdnadshavare för information samt ett kort möte som en början på inskolningen. Ett viktigt möte där vi knutit kontakt och kunnat svara på frågor kring inskolningen.

Via **Förskoleappen** har vi dokumenterat verksamhetens pedagogiska arbete och undervisningens pedagogiska dokumentation individuellt för varje barn samt gruppvis. Där har vårdnadshavarna följt vårt arbete och barnens vardag på förskolan.

Med hjälp av appen och dess bilder från verksamheten har vi också reflekterat tillsammans med barnen. Detta har varit viktiga stunder för att hitta svaret på Vart är vi och Vart ska vi?

Vår mat har lagats på förskolan och vi har fått catering från Brasseri Maison. De dagar vi lagat mat själva har vi tagit med oss maten till skogen, färdiglagad eller förberedd för matlagning utomhus på vår stora muurikka.

Maten har varit vällagad mestadels från grunden, varierande och mycket god.

Vi har följt Livsmedelsverkets riktlinjer i både kostråd, livsmedelshållning och hygien.

Livsmedelsverket har kommit på oanmäld kontroll, en viktig kontroll för att säkerhetsställa att vi har jobbat rätt och haft en bra livsmedelshållning.

Vi har erbjudit barnen att själva krydda maten vid bordet med enkla kryddor så att smakupplevelsen blir personlig och tilltalande för alla.

Bra mat och fysisk aktivitet gör dessutom att barnen blir pigga och får lättare att leka och lära. De mejeriprodukter som har serverats hos oss är alltid ekologiska. Vi har använt endast svenskt kött, kyckling samt MSC märkt fisk.

Vi har sett samtalen kring bordet som en viktig stund där bilder på dagens mat och TAKK stöd har funnits på borden. Detta har varit ett enkelt sätt att skapa samtal och låta alla komma till tals i små åldersblandade grupper.

Ute på vår gård har det funnits dagens meny och information om vårt kök väl synligt för alla.

Vi är godkänd **grönflagg** förskola och har detta läsårt valt temat "**Hav och vatten**"

Vi valde att jobba med **avloppet** där vi jobbade på olika nivåer i våra olika grupper.

Äventyrarna undersökte vår närmiljö och tog reda på vart vårt vatten kommer ifrån och vart de tar vägen. En gemensam presentation hölls i slutet på deras arbete, där var och en fick berätta vattnets väg genom samhället.

Utforskarna och Upptäckarna lärde sig om gatubrunnarnas funktion och vad som finns under de olika brunnslöcken. Samt vad som får spolas ner i toaletten...Kiss, bajs och toapapper.

Avslutade detta arbete med att tillsammans springa "Avloppet"

Vi valde också **experiment** som tema, experiment med vattnets olika former. Nästan varje vecka har vi på morgonsamlingen gjort enkla och mer avancerade experiment tillsammans.

Grodan var också ett tema under grönflagg. Äventyrarna var iväg till träsket och håvade upp grodägg som vi tagit hand om på förskolan. Ett fantastiskt spännande arbete för förskolans alla åldrar.

Vi har fått följa grodans liv från ägg till färdig groda som vi i slutet av läsåret gick tillbaka med till träsket.

Här arbetade vi också på olika nivåer i undervisningen. Tog reda på frågor och fakta utifrån barnens funderingar. "Grönflagg råd" har hållits med åldersblandade barn för att tydligt kunna lyfta alla barns nyfikenhet i våra olika grönflagg områden

Vi har undervisat och lärt oss mer om **hållbar konsumtion**. Vi har haft klädbytdagar både höst och vår där våra vårdnadshavare var delaktiga. Vi har lagat och återbrukat våra leksaker, egenodling och skörd, skapat med naturmaterial mm.

Vi har samtalat och undervisat barnen och fått dem medvetna om vad konsumtion är samt att vara mer varsam med förskolans material och saker.

Varje morgon startar vi tillsammans hela förskolan, en viktig stund där vi undervisar så att det passar alla åldrar.

Vi som pedagoger turas om, en vecka i tagen att vara ansvarig för morgonsamlingen. Vi har i förväg bestämt tema utefter barngruppens behov och intresse. Detta läsår har vi jobbat med

Barnkonventionen, språk samt vattenexperiment.

Vi har jobbat kring barnkonventionens olika paragrafer och lyft dem vecka för vecka.

I vårt arbete med språk har vi fokuserat på ord, TAKK och högläsning. Då vi idag har ett stort urval av böcker med olika teman på förskolan läser vi dagligen för alla barn som inte sover. En stund där vi idag känner att högläsningen ger barnen en stund av vila och tid för egen fantasi. Samtal kring boken och med sagopåsar kan boken arbetas med om och om igen.

Vi har under läsåret fortsatt arbetet med att plocka skräp och jobbat aktivt med detta. Våra uterum i närområdet har vi velat värna om både för vår egen skull men också för alla de djur som bor där, både små och stora. Vi har jobbat aktivt med "Materialisarna", ett material från Förpackningsinsamling FTI som ser till att vi konsumenter lär oss att sortera på ett lekfullt sätt.

I vårt arbete med **Plan för diskriminering och kränkande särbehandling** har vi arbetat konkret och kontinuerligt med trygghet, gemenskap och allas lika värde. Vi lyssnar på barnens funderingar och frågor och lyfter dessa på ett pedagogiskt sätt ofta tillsammans med våra dockor Veda & Barke.

Vi har lyssnat på barnen som tycker till när det gäller toalettbesök i skogen. Vi har alltid haft ett vindskydd uppsatt där barnen kan känna sig bekväma med toalettbesöken.

Vi på Friluftsförskolor har valt att arbeta tydligt med barns integritet och vi har också valt att sätta oss på kartan i projektet "**Förskolebrevet.se**"

Reflekterat och samtalat med barnen i alla åldrar om samtycke, stopp och integritet. Vi har tagit hjälp av böcker som skapar frågor och bra samtal, böcker vi lånat på biblioteket.

Vi har under läsåret på ett enkelt och tydligt sätt lyft vår svenska **kultur och tradition** och lärt oss tillsammans varför vi firar de lika högtiderna. Vi tar varje läsår reda på varför vi har de olika flaggdagarna och lär om historien året om.

Vi har även uppmärksammat barnens **olika kulturer** och lyft de olika nationaldagarna, hur man firar jul, nyår och andra stora dagar i hemspråksländerna. Detta har varit viktigt för att barnen ska känna sig stolta över sin bakgrund och historia.

Vi har dansat kurdisk dans, putsat och ställt ut skor i väntan på Sankt Nikolaus, lärt oss säga god morgon på olika språk, hurrat för våren som dom gör i Ryssland, firat Wales nationaldag med purjolökar och uppmärksammat matkulturveckan.

På Lucia bjöd vi in familjerna till vårt traditionella luciatåg samt skapade en stämningsfull film som sedan skickades till vårdnadshavarna, där även de vårdnadshavarna som inte hade möjlighet att delta kunde få ta del av traditionen.

Våra dockor **Veda och Barke** är våran pedagogiska länk mellan barn och pedagoger. Vi har med dockorna varje dag och de är med på varje morgonsamling. De ställer ofta frågor som vi pedagoger känner aktuella just nu samt att de ofta har funderingar kring olika saker som händer i barngruppen eller något som hänt under helgerna barnen funderar på. Veda och Barke har många känslor som vi samtalat om, Varför är du arg Barke? Veda ser lite rädd ut, har det hänt något?

Vi pedagoger ser dockorna som ett naturligt sätt att jobba och vi ser dagligen deras betydelse.

I vårt systematiska kvalitetsarbete **SKA** har vi arbetat med teknik i naturpedagogiken. Ett ämne vi ville lyfta som vi inte jobbat med så mycket samt att vi såg barngruppens vetgirighet och styrka i att lära och utforska.

Vi har under läsåret jobbat med "de mäktiga 5" Hävstången, kilen, hjulet, lutandeplanet och skruven. Vi har på våra reflektionstimmar ställt oss frågor som Var är vi i nuläget? Vart ska vi? Hur gör vi? Har vi alla barn med oss i undervisningen? Vad behöver vi förändra? Vi har dokumenterat undervisningen och låtit barnen driva undervisningen framåt. Här har vi också låtit barnen undersöka, prova på och utforska på egen hand då vi pedagoger har sett förändrat kunnande och lärande både i ord och lek.

Upptäckarna

En ny grupp Upptäckare börjar på Riddersborg i augusti 2024. Vi lär känna varandra i vår lilla grupp och våra äldre kompisar ganska snabbt. Våra nya barn är vana med förskolan och i det **sociala sammanhanget**. Vi jobbar ibland tillsammans med Utforskare 1-2

Vi leker gemensamma lekar tillsammans med förskolans övriga barn varje vecka, social träning, turtagning och enkla regler.

Vi skapar våra familjer med hjälp av äpplen. Fallfrukten får armar, ben och ögon, vi skapar många "äppelgubbar" innan alla får berätta hur många som bor i deras hus och hur deras familjer ser ut. För vissa barn finns mormor, farfar och moster med och för vissa även hunden. Ett enkelt sätt att få berätta om sig själv med hjälp av **naturskapande**.

Att på ett enkelt sätt följa höstens framfart och de djuren vi ser på nära håll är vår planerade undervisning. Vi vinkar hejdå till fåglarna som syns flyga på himlen som ska flyga söder ut för att inte frysa.

Med hjälp av en liten fågel samtalar vi om hur svårt det är för många av småfåglarna i vinter, de hittar ingen mat och fryser då de inte har några vinterkläder.

Vi tittar på myrstacken som blir alldeles stilla, myrorna tycker inte heller om kyla och snö.

Vi leker ofta "björnen sover" ett spännande djur i våra skogar lär vi oss mera om, vad gör björnen på vintern? Vad äter den?

Innan björnen somnar äter den massor av mat, mycket blåbär. Vi smakar också på blåbär och målar med blåbär. Den blå färgen finns med oss ute de regniga dagarna då vi målar blått i vattenpöslarna, på buskar och på stenar.

När kylan kommer framåt november bäddar vi ner vår björn och säger alla "Sov gott" vi ses i vår igen.

I vårt SKA arbete vill vi lära oss mer om **teknik i naturpedagogiken**, då vi känt att teknik inte varit i fokus på länge samt att vår barngrupp är intresserade, vetgiriga, kreativa och nyfikna. Vi vill utmana både oss själva som pedagoger samt våra barn i alla grupper. Vi valde de **5 mäktiga maskinerna**

Upptäckarna tillsammans med Utforskarna valde att börja jobba med "**lutande planet**"

Vi har under hösten rullar ner för backar, låtit bilar åka nerför olika bräddor och lutningar, målat vackra motiv genom att låta färg rinna ner för det lutande planet och skapa sin egen konst.

Upptäckarna jobbade länge med färgen och följde färgens väg ner för pappret. Här fick vi också in "**hjulet**" Naturligt i forskandet av det lutande planet tog barnen själva fram bilar och experimenterade på olika underlag och lutningar.

Vi har åkt kana och samtalat om friktion. Rutschkanan var mycket hal en morgon då den var full av vatten. När alla åkt varsin gång provade vi att skapa egen friktion med hjälp av grus, löv och underlag. Vi skapar bräddor med olika underlag (friktion) ute på gården där barnen själva får experimentera och fortsätta lärandet i sin fria lek.

Vår undervisning i det lutande planen går vidare och vi har släpat, dragit och experimenterat med tyngdlagen, varför är det så jobbigt att dra något uppför det lutande planet? Och så enkelt nedför? Detta leder oss på ett naturligt sätt in på hjulet. Vi går ut i samhället och letar efter hjul...Bilar, bussar, sparkcyklar, vår soptunna och så samtalar vi med en dam med rullator.

Vi forskar vidare med hjulet så funnits med ett tag och tar reda på hur man tog sig fram innan man uppfann hjulet....Vi använde och jobbade med rundstavar.

Vi gör olika experiment och tar reda på vilka hjul som rullar fortast och varför? Svaren är många och barnens funderingar är fantastiska att lyssna till.

Vi jobbar och undervisar kontinuerligt om hållbarhet och återbruk. Vi skapar av material från skogen som vi själva samlat under året. Vi går kontinuerligt till återvinningsstationen och samtalar, plockar skräp i vårt närområde.

Varje onsdag går vi tillsammans med övriga barn på Riddersborg och leker gemensamma, organiserade lekar. Våra Upptäckare har lärt sig regler, följer och lär av de äldre barnen och kan vara med på ett lekfullt och naturligt sätt i det **sociala samspelet**.

Mälaren är ett av vårt undervisningsrum och vi går kontinuerligt dit för att undervisa och uppleva årstidernas förändring. Isen lägger sig ett kort tag och vi får tillsammans med Utforskarna uppleva att med flytvästar gå ut på isen om än bara vid strandkanten och borra hål i isen och känna hur kallt det är i vattnet. Spännande! **Naturvetenskap och teknik**

Utforskarna 1

Ett nytt läsår har börjat och förra årets upptäckare kommer tillbaka till Riddersborg som Utforskare. I en större grupp Utforskare i åldrarna 2-4 år valde att dela gruppen i två för att nå alla barn i vår utbildning och lärande.

Vi startar terminen med att gå ut i regnet och letar efter sniglar.. Vi hittar de på vägen och i buskarna. Men hur kan de klättra på grenarna? Vi funderar hur det går till när de inte har armar eller ben...

Med hösten ändrar löven färg och vi blir nyfikna på varför löven faller ned från träden... Tillsammans går vi till skogen och får höra berättelsen om "kocken klorofyll" som bor i träden. Han lagar mat med hjälp av sol, luft och vatten och maten gör att löven, blommorna och frukten växer på träden. Men när hösten kommer och solen rör sig längre och längre ifrån vart land blir kocken trött och måste sova. Då byter löven färg och faller tillslut ned på marken.

Vi samlar de fina höstlöven i alla dess färger och sorterar i högar, både enligt färg och storlek.

Matematik

I förskolans systematiska kvalitetsarbete valde vi **teknik** med inriktning på "enkla maskiner" och "De mäktiga 5". Utforskarna tillsammans med upptäckarna börjar med det lutande planet. Vi börjar enkelt i att se hur en bil rullar på en plankan om den ligger platt eller lutas. Vi letar lutande plan i vår närmiljö och finner de på hustaken, i backar, på bergen och i vägen. Med hjälp av det lutande planet malar vi med färg som rinner.

Vi åker rutschkanan som är ett lutande plan och testar olika underlag för att se vad som går snabbt och långsamt. Vi märker att den blöta rutschkanan gick supersnabbt medan grus gick långsammare. På gården och i parken använder vi oss av plankor där vi satt fast olika material för att utforska friktion och påverkan. Vi kör bilar nedför och experimenterar med olika lutning för att se skillnad i hastighet och motstånd. De får öppet diskutera och reflektera vad de tror kommer hända och uttrycka sig med egna ord kring resultatet och vad de tror gjorde att det blev som det blev.

Barnen får en och en gå in på en intervju där de får svara på frågor om sig själva. Vad de heter och hur gamla de är. Vad som gör de ledsna, glada respektive arga och rädda. De får fundera kring vad de tycker om att göra och leka med och vad de vill göra när de blir äldre.

De får titta sig själva i spegeln och berätta vilken färg på ögon och hår de har... rita sitt första självporträtt och testa skriva sitt namn/sina bokstäver. **Identitet och jagutveckling**

I vårt SKA tema **teknik** gör vi en övergång från det lutande planet till hjulet i undervisningen. Vi använder oss av rullbrädor i det lutande planet för att förflytta tunga lådor upp för en backe. Detta ger barnen ett perspektiv på hur hjulet förenklar och underlättar i vår vardag. Vi åker ned för backen i parken på brädor och en leksaksbil och barnen får fundera och reflektera kring de olika fordonen. Vilken tror vi åker bäst? Varför blev det som det blev? Vilken tar sig upp för trappen lättast? Det egna experimenterandet och frågeställningarna leder oss vidare i lärandet kring hjulet. Vi rullar saker ned för backen.. hjul, rör, bollar och rockringar. Varför rullar de så bra? Finns det annat som kan tänkas rulla och varför? Barnen funderar och kommer snabbt på att det är för sakerna är runda, och kommer därefter på många runda saker som skulle kunna rulla. T.ex. en bulle eller en chokladboll!

Vi går till Myrberget över Mälaren när höstkylan drar in och tittar på de stora myrstackarna som finns där. Vi undrar om myrorna sover eller är vakna, och ger de strössel och sockerbitar inför vintern. Vid ett tillfälle har någon/något förstört och gjort stora hål i flera av stackarna och vi lär om att vi ska vara försiktiga, men samtidigt om varför t.ex. djuren är där och gräver.

Barnen får använda kikare och spana efter flyttfåglar och stannfåglar. "Hejdå! Vi ses till våren!"

I vårt **Grön Flagg** arbete detta läsår har vi valt "Hav och vatten"... Vi startar upp med att lära om avloppet. Vad får man kasta i toaletten? Vi letar A-brunnar i vårt närområde och tar reda på vad de andra brunnarna är till för. Varför är det viktigt att kasta rätt saker i toaletten? Vi läser sagan om Droppis från Stockholm vatten och avfall.

Första snön faller och vinteraktiviteterna drar igång. Vid tillfälle åker vi pulka och madrass i parken. Där samarbetar vi och tränar motoriskt på att ta sig upp för backen. Vi gör labyrinter på fotbollsplanen för att springa och hålla värmen. Vi skapar skulpturer i snön som barnen får måla med vattenfärg och gör en utställning i rabatten!

Efter juledigheten träffar vi ekorren, ett djur vi ser väldigt ofta när vi är ute i skogen. Vad äter ekorren? Vi samlar kottar och räknar hur många de äter varje dag. Vi tittar närmare på kotten och barnen får smaka på fröna som ekorren äter tycker är så goda. Med hönsnät och silkespapper skapar vi ett ekorrbo... Vi fyller det med mossor och gräs precis som ekorren gör för att hålla det varmt och mysigt.

Vi kombinerar lärandet om ekorren och hjulet och barnen får i uppgift att hjälpa ekorren att flytta sin mat från ett ställe till ett annat. Barnen får samarbeta och hjälpas åt att flytta lådan med all mat med rundstavar för att se "det första hjulet". En knepig och lite tidskrävande metod men bra fungerande.

Dagarna blir kallare och Utforskarna går ned till Mälaren för att se om isen lagt sig. Första gången vi är där är isen tunn och vi håller oss på land. Vi bryter loss lite isbitar som vi kan titta på och se tjockleken. Vi testar även att kasta ut en bit på isen för att höra hur isen knäpper runt om på Mälaren! En häftig upplevelse.

Nästa gång vi går ned ser barnen redan från höjden att det ligger is. "Det är snö på Mälaren! Det är is då!", "Jag ser att det är en spricka med vatten i mitten". Barnens teorier stämde och det är tjock is på hela vattnet. Med flytvästar går vi ut på isen och borrar. Isen är tjock och det tar ett tag att komma igenom. De får glida runt och leka på isen under tiden och när borren kommit igenom känner vi på vattnet. Vi tar temperaturen och tar reda på hur varmt eller kallt det är...och med ett vasstrå mäter vi isens tjocklek. **Naturkunskap**

Upptäckare och Utforskare 1

Under vårterminen samarbetar vi med våra yngsta barn, barnen utvecklas och samarbete mellan åldrar och grupper behövs.

Vi har aktiva dagar ute i skogen samt i vårt närområde. De dagar snön ligger åker vi pulka och de som vill får prova skidor.

I februari månad genomförde vi vårt eget Vasalopp. Vi jobbar med kultur, historia och motorik.

Efter en kall vinter med snö och kyla börjar solen komma närmare och värmer oss. Vi går på vår första utflykt för terminen och träffar fågeln. Den lilla fågeln har kommit för tidigt tillbaka till Sverige och är alldeles ensam. Den får följa med oss på äventyr i skogen där vi letar vårtecken och kompisar som kanske kommit tillbaka. Vi hittar några få gröna blad under de bruna löven som ligger på marken efter hösten och vintern, men flyttfåglarna dröjer lite till innan de är tillbaka.

Våren kommer och djuren i skogen vaknar till liv. Tidig vår går vi alla tillsammans på Riddersborg på heldagsutflykter och tar med oss Tipin för att få lite värme.

Vi väcker björnen och lär oss hur man ska göra om man möter en björn i skogen. Leken "björnen sover" får en helt ny betydelse. När björnen vaknar smyger alla barn iväg, backar och är tysta precis som man ska göra om man möter en björn på riktigt. Tillslut kommer även den lilla fågeln tillbaka...Välkommen!

På tisdagar samarbetar Utforskarna och Upptäckarna vidare och inriktningen är **Social kompetens**. Barnen får prata i mikrofon, presentera sig själva med namn och ålder, alternativt var de bor. Vi tränar på att samarbeta och hjälpas till genom gemensamma lekar som "Kom alla Riddersborgsbarn". Vi tränar på att lyssna och berätta genom att alla får stoppa ned handen i en påse och beskriva det de känner utan att titta. De berättar om de är hårt eller mjukt, stort eller litet, samt gissar sig fram till vad det kan vara.

För varje gång blir barnen modigare och vågar prata mer och mer framför sina kompisar i mikrofonen, de berättar vad de ätit till frukost, vad deras favoritfärg är eller vad de tycker om att leka.

Vårt SKA arbete med teknik fortsätter och vi lämnar hjulet och det lutande planet för att gå vidare på nästa enkla maskin... **Hävstången**. Vad är en hävstång? Vi letar efter hävstänger på väg till skogen och lär oss av det kan vara en gren eller kanske ett spett i metall. Vi visar barnen hur man använder en hävstång och de får alla turas om att lyfta på en stor tung sten vi hittat. Även hammaren är en hävstång och vi använder den genom att spika i en plank och sen använda baksidan av hammaren för att dra ut spiken igen.

För att koppla ihop teknik med vart **Grön Flagg** arbete plockar vi fram grodan. Grodan tycker om att hoppa och vill väldigt gärna få hjälp att flyga långt. Vi använder hävstången för att få grodan att hoppa. Barnen får på flera olika sätt utforska hävstången tillsammans med grodan. Hur flyger den längst? Går det bättre med en liten eller stor plank? Vi skapar grodor av ballonger och mjöl som barnen får skjuta iväg med hävstången. De får testa sig fram med valfria tekniker och även försöka sikta på hinkar fyllda med vatten så grodorna får bada!

I vårt **Grön Flagg** arbete lär vi oss mer om grodan tillsammans med de andra barnen på Riddersborg. Vi har "grodråd" (grönflaggråd) där några barn ifrån varje grupp får vara med och bestämma och rösta kring vad de vill lära sig mer som kring grodan. Äventyrarna hämtar hem grodägg som vi har i akvariet i hallen och vi följer dem, varje steg från ägg till groda innan de flyttar tillbaka till dammen vi tog dem ifrån.

Vi skapar grodor av stenar som vi målar som får bo i vår låtsas damm i rabatten. Vi ritar grodor på papper där barnen får följa instruktioner och rita likadant som pedagogen. Vi lär oss om var grodan bor, vad den äter och vem den är rädd för.

När vårvärmen kommer letar vi vårtecken och tar oss till Myrberget för att se om myrorna vaknat. Vi pratar om vad de gjort hela vintern och ser hur de jobbar för att återställa stacken.

Vi skapar kycklingar av kottar på påsken och målar med de första vårblommorna som kommer, både genom att gnugga de på pappret och hamra på de för att få fram färgen. **Kreativitet och fantasi**

Vi går till Mälaren för att känna på vattnet och gå på den nya bryggan som renoverats under vintern. Vi tittar på vågorna, spanar efter fåglar och njuter av vårsolen som äntligen kommit.

På berget lär vi oss lite om **kilen**. Vi plockar åter igen fram hammare och spik och tittar på de olika spikarna. Går det att hamra ned en platt spik i plankan? Eller är det enklare med en som är spetsig och kilformad? Barnen får testa hamra och spika i plankor och grenar vi hittar i skogen. De kommer

även ihåg att hammaren kan användas som hävstång för att få ur spiken igen. Då äventyrarna under hösten arbetade med kilen har utforskarna och upptäckarna redan kunskap från de. De vet t.ex. att våra tänder är kilformade. Det är därför vi så enkelt kan bita i en morot eller skala ett äpple med de.

Under våren arbetar vi även vidare med **Grön flaggtemat** "Hav och vatten" och lär mer om avloppet. Vi har lekt med vatten, skapat vattenbanor av rör och samlat i hinkar.

Vi avslutar vårt Grön flagg arbete med att springa "Avloppet" tillsammans hela förskolan, vi passade på en regnig dag. Vi åker kana på en hal presenning, samlade skräp och aktade oss för "Toa monstret" Vi kryper genom rör och avslutade med att kasta skräpet i papperskorgen där det ska vara... för som barnen vet får man i toaletten bara kasta "Kiss och bajs och toapapper"!

Utforskarna 2

Hösten startade med ett stort gäng Utforskare. Några Upptäckare välkomnades som nya Utforskare. Efter några veckors undervisning såg vi pedagoger att skillnaden på barnen var för stor för att alla skulle få undervisning anpassad till mognad, och vi bestämde därför att dela gruppen i två delar men fokusera på nägorlunda samma saker.

Höstens första undervisning började med skapande av *naturmateriel* och samarbete samt lite parkour som var *gruppstärkande*, **socialt samspel** och **motorisk förmåga**. Sen fortsatte vi med undervisning vid Mälaren och vatten. Några **experiment** hann vi även med, både egna och organiserade. Var finns vatten? Hur försvinner vattenpölar? Många olika sätt att lära om vatten men också vilka som är beroende av vatten (vilka bor i och kring vatten)

Vi såg en dag en Häger vid Mälaren som väckte ett intresse. Barnens intresse och nyfikenhet ledde till ett sökande på fakta om Hägern. Barnen funderade på storlek mm. Vi tog reda på och jämförde med oss själva (**matematik**)

Undervisningen i skogen fortsätter med **naturlinnskap** och där en viktig del också är **språk och kommunikation** samt **motorik**.

Vi lär om skogens stubbar: vad är en stubbe? Hur blir det en stubbe? Hur kan de försvinna?

Utforskarna får lära sig om hur *kretsloppet* ser ut i stubben och *näringskedjans pyramid*.

Av *naturmateriel* och med sin **kreativitet och fantasi** skapade de små insekter.

Kring stubben finns sniglar och snäckor som väcker deras nyfikenhet om dem ännu mera:

-Är alla mördar sniglar? -Vem är snäcka? -Hur äter de? mm

Vi tog reda på mera om dem med hjälp av egna utforskande, böcker bilder och små filmer.

Utforskarnas frågor och funderingar tog oss vidare i lärandet.

De skapade sen egna sniglar och snäckor av lera och kastanjer mm.

Ett stort intresse hos Utforskarna under hösten är att lära sig bokstäver och att skriva. De använder sig av **matematik** då de jämför antal bokstäver i sina namn och vem som är störst eller minst mm. I naturen ser de bokstäver i tex pinnar. De vill skriva sina namn och vi använder löv och ritar i sand en bla. På förskolan skrivs det mycket på papper med pennor och kriter, allt de ritar skall ha namn på och de vill utmana sig med nya ord att skriva

- vilken bokstav börjar ?

• N som Nathalie !

De plockar ihop och kan nu hur bokstäver ser ut och låter. Jag ser att de växt i sin känsla för sin **identitet** och har ett bra **socialt samspel**. De känns trygga och har roligt tillsammans medan de lär.

Vi Utforskare har återupptagit undervisningen om: **stopp min kropp!** Där vi ska lära oss mer om rättigheter förutom de i **barnkonventionen** som förskolan jobbar med aktivt under höstens samlingar. Tex: vad är privata delar? Vad kan vara hemligt?

Samtalsämnen som kommer upp vid behov under terminerna.

Under hösten har också hela förskolan börjat med ett SKA område: **de fem mäktiga maskinerna**.

Vilket innebär ett fokus kring teknik: **hävstång, lutande plan, skruv, hjul & kil**

Vi utforskar, experimenterar och diskuterar oss fram hur dessa fem hjälper oss och hur vi kan använda oss av dem. En viktig del i utforskandet är om de kan finnas naturligt i naturen.

När jag undervisade i naturen om tex; stubben kopplade jag ihop lärandet med de fem så att vi såg när tex skalbaggar använder sig av kil, hävstång och skruv för att ta sig in i stubben. Utforskarna får prova på att använda dessa riktiga verktyg för att riktigt förstå deras syfte till underlättande.

Vinterterminen börjar och vi har ingen snö men fortsätter undervisningen tillsammans med Utforskarna 1 och Upptäckare. Vi utforskar och experimenterar då kring **de mäktiga fem teknikerna (hävstång, hjul, kil, lutande plan och skruv)**

När snön äntligen kom blev det vintersport och skapande samt experiment i fokus, med bla vatten och is, innan undervisningen med de fem fortsatte. Under läsåret fokuserade vi på en av de fem i taget. Tillsammans började Utforskare och Upptäckare med det lutande planet och tog reda på hur de hjälper oss och var vi hittar den tex: rampen in på förskolan. Sedan fortsatte mina Utforskare undervisningen med kilen och om den finns i naturen.

Djuren använder tex den för att ta sig in i stubbar mm. Vi alla har egen kil tex en som kallas tänder. Tillsammans experimenterar vi och provar och upptäcker att vi ibland använder flera av dem på en och samma gång, tex när vi pratade om det lutande planet och vagnarna och hjulet så har de nytta av varandra och kilen kan vara en hävstång.

Utforskare och Upptäckare provade olika sätt att ta hjälp av teknikerna. Barnen ville upptäcka själva och gjorde olika experiment på egen hand och upptäckte teknikerna på gården men även utanför.

I **Grön Flagg** arbetar vi med temat **Hav & Vatten**. Tillsammans med de vetgiriga barnen började vi att titta i närmiljön: Hur kan vi se behovet av vatten nära oss? Utforskare och Upptäckare tog med oss på en resa bland brunnslock och vad som gömmer sig under dem. Vart kommer bajset när vi spolar? Vi fortsätter prata avlopp och toalett, samt gör experiment bla med toapapper och hushållspapper. Vad får vi kasta i toaletten? Bara kiss, bajs och toapapper! Barnen upprepar detta ofta och tar med sig kunskapen hem. Föräldrarna berättar att de blir påpassade av barnen i badrummet så de spolar rätt. Tillsammans ser vi på filmer från UR där vi följer med spolningen från toalett till reningsverk. Barnen får även en inblick hur det var med renhållning vid/i vatten under -60 talet. Vi lär oss hur vi ska förhålla oss nu till skräp vid/i vattnet och varför det är av vikt. Äventyrarna är i träsket och hittar grodrom och tar med till förskolan. Vi får följa deras utveckling tillsammans och får samtidigt ny kunskap om grodor.

Utforskarna fortsätter att skaffa kunskaper kring de mäktiga fem och vi fortsätter följa vattnets kretslopp. Vi gör en liten paus i det intensiva arbetet och låter barnen fundera, undersöka och prova på de inhämtade kunskaperna. Ganska snart ser vi kvitton på att de förstår och vet hur och när kunskapen kan användas.

Parallellt med de mäktiga fem har Utforskarna valt önskeprojekt:

*Nyckelpigan

*Fjärilen

De har fått söka kunskap, både digitalt och i böcker. Vi har bla sett korta filmer från UR som varit givande i lärandet. Utforskarna har ritat livscyklar och skapar djuren i olika material med **kreativitet och fantasi (finmotorik)**

En annan önskan som Utforskarna hade under våren var att få göra chips av kirskål. Så när de såg kirskålen börja växa gick de bara och väntade.

Jag tog med triangaköket en dag och alla tillbehör, och sen fick de vara med och ordna köket samt samla in kirskål, steka, krydda och smaka.

Utforskarna 2 har under vårterminen tillsammans med Äventyrare haft ett projekt med fokus på gemensamma lekar och berättande. De har varit i åldersblandade grupper och vi har bla använt oss av bilder och sagotärningar, de har fått beskriva bilden och de andra har fått ställa frågor för att gissa vad bilden föreställer. Övning på både turtagning, berättande och frågeställande. Utifrån hjälp av korten har de fått försöka hitta på en berättelse och framfört inför kompisar. En övning som för varje gång under terminen gjort dem modigare och vi såg även att de växer i **identitet**.

Utforskarna har haft många olika lärorum under läsåret. Vi har rum för all undervisning från vatten till skog, där Utforskarna har fått utforska sin **motoriska** förmåga i stort och smått. De har fått möjlighet

att använda sin **kreativitet och fantasi**. Tillsammans har vi haft stunder av lugn och mindfulness då de fått sinnesvila och lyssnat in naturen runt omkring.

Äventyrarna

Vi startar upp läsåret med att samtala med Äventyrarna om förväntningar inför deras sista år på förskolan. Det kommer många olika förslag. De vill bland annat tälja, jobba med Hitta Vilse och ha skolförberedande aktiviteter. Vi intervjuar även barnen individuellt och de får rita sitt självporträtt och reflektera över de tidigare intervjuer de haft. Här skapar vi en trygg, rolig och lärorik start på terminen med **barnens inflytande!**

På onsdagar under hösten leker vi gemensamma lekar tillsammans med de andra Riddersborgs barnen. Äventyrarna övar lekregler och turtagning, sin **sociala kompetens**. De blir också viktiga förebilder för de yngre barnen och hjälper till att visa hur man leker lekarna!

I september startar vi upp ett arbete med bäcken som rinner nere i Riddersvik med fokus på **naturvetenskap**. En ny miljö för Äventyrarna som vi inte utforskat tidigare. Under läsåret kommer vi att besöka bäcken en gång i månaden och se hur platsen förändras med årstiderna. I vårt arbete med bäcken läser vi sagan om Lump. Lump är en sten som bor i bäcken, som berättar om sitt liv och hur det ser ut runt omkring honom och i vattnet. Vi hittar också vår egen Lump i vår bäck. När vi är nere vid bäcken och undersöker och ser hur pinnarna flyter i strömmen, väcks frågan - Vart kommer vattnet i bäcken ifrån? Det måste vi självklart ta reda på! Här börjar nu ett stort äventyr och mysterium för barnen!

- Nu är vi Äventyrare på äventyr, vandrigen börjar! Bäcken tar ju aldrig slut, tänk om den går runt hela jorden! Kolla alkottar, då måste vi vara på rätt spår! Va, har vi gått runt allt och kommit tillbaka! Det här är det bästa Äventyret jag har varit på”.

Vi följde bäcken och tillslut så kom vi fram till slutet! Ett rör som går under vägen...

I Stora Skogen så introducerar vi kniven, det är dags för Knivskola! Barnen har använt potatisskalare när de skalat sin morot och även provat tälja pinnar/barkbitar med den. Nu ska de få använda kniven. Vi berättar om regler och säkerheten runt aktiviteten. De tränar och lär sig hitta tekniken, de väljer små pinnar att tälja och skapar bl.a. små pennor. Vi lär oss också att kniven är kilformad och att kilen är en av ”*De mäktiga fem*”, en enkel maskin. Vi visar på fler kilformade verktyg som vi använder i vår vardag och barnen får använda dessa och se funktionen. Hammaren på kniven när vi spjälkar ved, stämjärnet på stubben för att gröpa ur. Barnen får här utrymme att undersöka och prova sig fram fritt. Äventyrarna får även en hemuppgift där de skall leta efter kilar i sitt hem. Alla redovisar stolta sin uppgift för varandra och de har hittat både formen kil och dess olika användningsområden. I boken ”Skruben möter Kilen” läser vi om hur de två kompisarna samarbetar för att lösa ett problem. **Teknik**

Vi startar upp *Hitta Vilse* med att lyssna på berättelsen om Vilse. Vi samtalar med barnen om deras egna upplevelser. Har du gått vilse? Hur kändes det? Vad gjorde du? Vi lär oss till en början de tre viktiga reglerna och jobbar i arbetshäftet parallellt med planerade aktiviteter i skogen. Barnen skapar sina egna sittunderlag vid sitt träd och de pyntar trädet med skräp för att visa var de är.

På onsdagar under hösten samlas Äventyrarna runt en bok, högläsning om Lasse-Majas Detektivbyrå. Alla är verkligen intresserade av mysterium och tycker om att klura och resonera fram lösningar tillsammans. Här skapar vi tid för reflektioner och barnen använder egna reflektionsböcker, där de får rita och skriva valfritt ord från dagens kapitel. Under resten av läsåret följer reflektionsboken med och barnen får i slutet på våra olika projekt rita och skriva något om det vi arbetat med. **Språk och kommunikation**

Vi upplever hösten med alla våra sinnen! På våra promenader till skogen så fascinerar Äventyrarna av alla vackra löv. De stannar till och plockar upp dem, samlar och hittar hela tiden nya finare löv. De sorterar och lägger i olika färgskalor. Visar för varandra! En dag så samlar vi löv tillsammans som aktivitet, löv som vi sen pressar på Riddersborg. När de är klara så plockar vi fram glasburkar (återbruk, som vi fått) och limmar fast våra löv på dem. Barnen får sen stolt bära hem sina burkar, med många olika idéer vad man kan förvara i burken. **Fantasi och kreativitet**

På vägen till och från våra utflyktsplatser får Äventyrarna då och då i par leda vägen, medan vi pedagoger går bakom. Att gå först innebär att ha koll på trafiken och gå i lagom takt och se till att kompisarna bakom hänger med! Barnen växer av det nya ansvaret och tar det verkligen på allvar, vilket stärker deras **självkänsla!**

I november startar *Skridskoskolan*. Varje måndag fram till v.9 tar vi bussen till Grimsta ishall. Äventyrarna åkte mycket skridskor under förra läsåret och det går fort för dem att komma in i skridskoåkningen igen. En del av tiden på isen får barnen åka fritt och en del är pedagog styrd. Barnen utmanas detta läsår med nya, lite mer avancerade övningar och lekar på isen och vi har roligt tillsammans. Det är ett positiv gäng som varje gång ser fram emot dagens skridskoaktiviteter.

Motorik

Snön lyser med sin frånvaro, men när det kommer lite snö i december, är vi snabba på att göra labyrinter nere på fotbollsplanen efter barnens önskemål. När vi pysslar och skapar inför jul så använder vi barnens nya tälj kunskap då de får tälja fram tomtar från pinnen!

I januari startar vi upp vårt nya ämne inom **teknik** med hjälp av naturpedagogiken, det lutande planet! Äventyrarna utmanas i att bestiga olika berg på olika sätt, rakt upp/ner och serpentinvägar. Vad är skillnaden? Vilken väg är jobbigast? Vilken går snabbast? Vi utmanar barnen på olika sätt, gå två och två och leka följa John, att bära tunga kassar tillsammans upp och ner för berget. Vi undersöker även vår närmiljö och hittar massor av lutande plan som exempelvis hustaken och rampen vid vår grind. Barnen får även skapa med hjälp av lutande planet. De gör kulmålningar där kulor får rulla på lutande plan och dra runt färgen på pappret och vi läser sagan om när Skruven möter Lutande Planet. Vi avslutar undervisningen om lutande planet med reflektion om vad vi gjort och ett uppdrag: Veda & Barke behöver hjälp att få en tung sten upp på sandlådekanten, utan att lyfta den! Barnen klurar och hittar material för att lösa uppgiften.

Äntligen så blir det snö och kyla och vi kan promenera till Brunnsparken och åka pulka och madrass! Vi hinner också skapa med snön, rulla, måla och använda kniv/hyvel. En kall, men solig morgon beger sig Äventyrarna ut på skidäventyr till Riddersvik! Det var glada barn som skidade fram i solen på det tunna snötäcket. De åkte i långa backen och vi avslutade med varm dryck och smörgås. Någon dag senare åker vi även Vasaloppet och får diplom av självaste Gustav Vasa! **Motorik**

Vid Mälaren, på isen, kan vi nu undervisa om säkerheten på isen. Vi tar på oss flytvästar och barnen får använda isdubbar och bli räddade med livlinan av sina kompisar. Vi borrar ett hål i isen och alla får känna på det kalla vattnet! Hur kallt är vattnet? Hur tjock är isen? Vi upplever med våra *sinnen!*

Flödet i bäcken är olika varje gång vi besöker bäcken och det är dags för oss att ta reda på vart vattnet egentligen kommer ifrån. Arbetet är en del i vårt **Grön flaggtema** "Hav och vatten" med fokus på avlopp. Vi läser boken "Vatten och avlopp" och skapar under några veckor i mars en stor karta över Hässelby och vattnets färd genom avloppssystemet.

Vi börjar med regnvattnet som rinner i dagvattenbrunnar, ner i bäcken och ut i Mälaren. Sen lär vi oss hur vattnet pumpas upp, renas och kommer hem till oss och slutligen hur de genom avloppets spolas iväg till reningsverket och ut i Mälaren igen. Äventyrarna redovisar sitt arbete för alla barn och pedagoger på Riddersborg. En och en går de fram till kartan och berättar om en del av systemet. Så modiga de är! **Identitet**

Våren är här och vi ser årets första humla. Vi samlas under världens viktigaste träd, sälgen som är mat till alla nyvakna humledrottningar. Vi går till klätterberget och säger godmorgon till vår humledrottning som sovit hela vintern. Med hjälp av en sagopåse och en bok om humlan får vi lära oss om humledrottningens uppdrag. Hur hon ska hitta mat, göra en vaxkruka att lägga sina ägg i, mata sina larver och starta ett litet humlesamhälle i ett gammalt Sork bo. Barnen får skapa sina egna humlor, ägg och larver av lera. De får även göra krukor av bivax. **Kreativitet**

Vi läser om humlan Djojj och hans vänner och tittar även på böckerna på UR-play. Barnen får upp intresset även för bin och andra pollinatörer. Vi passar på att starta upp arbetet med en ny enkel

maskin, skruven, för att med skruvens hjälp hjälpa solitärerna. Vi skruvar ihop ett insekts hotell som barnen fyller med olika bomaterial men gör även nya boplatser med hjälp av vrickbollar och svängbollar i ett dött träd i Gröna rummet. **Teknik**

Vi startade ett blomsterprojekt med att pressa blommor, detta visade Äventyrarna ett stort intresse för. Nu testar vi ett annat sätt att bevara blommornas vackra färger, nämligen att hamra fast växtfärgen på tyg! Det är en kul teknik och häftigt att se färgen komma fram ju mer de bankar. Det blir många fina små tavlor! **Kreativitet**

När vi rör oss runt blommorna ser barnen många olika sorter av humlor. De blir nyfikna och vi samtalar om hur viktiga de är för mångfalden. De vill veta mera! Vi tittar på en film på UR-play, om pollinatörer och vi läser även om dem i olika böcker. Då det snart är dags för humlorna att sova för vintern så skapar vi en humledrottning som vi bäddar ner och önskar godnatt, för att sedan besöka igen framåt våren! **Naturvetenskap**

Under våren arbetar Äventyrarna tillsammans med de äldre utforskarna en dag i veckan. Fokus ligger på **språk och kommunikation** och **social kompetens**. Barnen får leka olika gemensamma lekar och skapa sagor tillsammans i smågrupper. De utmanas i att våga prata och berätta inför andra.

I slutet av april tar Äventyrarna bussen mot Backlura och promenerar till groddammen. Där kan vi se tusentals grodägg vid vattenytan. Vi fångar upp ett hundratal ägg i en stor glasburk och tar med oss hem till Riddersborg för närmare undersökning. Under sex veckor framåt får vi i vårt **Grön flaggarbete** om grodan, vara med om den fantastiska utvecklingen från grodägg till grodyngel till groda! Vi arbetar med **matematik** och tidsbegreppet. Hur många dagar tar det innan det blir en groda? Hur lång är en sekund och en minut? Vi provar att ha tyst vila i fem minuter och lek fritt i fem minuter. Var det någon skillnad? Vi pratar också om månader och tittar på hur vår plats vid bäcken förändrats månadsvis, löven blir gula och faller av, ett träd faller omkull i en vinterstorm och ett till senare på våren, grönskan kommer tillbaka och det blir lummigt vid bäcken igen.

Sommaren är här och äventyrarna har en önskan att få åka till Uggleparken i Kristineberg. Vi tar oss dit med buss och tunnelbana och leker en hel dag i den fina parken.

Någon vecka senare är det dags för Äventyraravslutning i Gåseborg. Vi äter frukost på en klippa med utsikt över Mälaren innan vi kommer fram till Gåseborg. Väl framme får vi lära oss om fornborgen och hur det var att leva på vikingatiden. Vi får se de höga stupen nedanför borgen och upptäcker en grotta. Innan lunch hjälper äventyrarna till att klyva ved med hammare och kniv och täljer sina egna grillpinnar till korven. Vi äter gott och myser i solen. Barnen fascinerar av de väldiga ekarna som växer runt om och efter maten kastar vi upp ett rep i en av ekarna och gungar sedan en stund i vår egna repgunga. Det kittlar i magen och barnen skrattar högt!

Skridskoskola

10 stycken Äventyrare startade skridskoskolan V.45 ... I Januari deltog även våra 4 Utforskare 2. Vi åker bussen mot Grimsta ishall och promenerar över en stor äng innan vi kommer fram.

I ishallen så äter vi en smörgås medan vi sätter på oss vår utrustning. Barnen ansvarar, med vår hjälp, för sin egen utrustning. För säkerheten så lär vi ut om de viktiga reglerna som vi måste hålla när vi kliver på isen - hjälmar och tjocka vantar på, inte knuffas, hålla avstånd och inte hacka i isen.

Att hitta "åkglädjen" är vårt största mål med undervisningen. Vi tränar på att hitta vår egen balans, ramla och sen lära sig tekniken för hur man reser sig upp igen. Vi gör hinderbanor med olika utmaningar, lär oss bromsa genom att leka- kör mot grönt eller stoppa för rött! Vi åker som köttbullar och svänger som flygplan m.m. Barnen har åkt mycket fri åkning där de intensivt tränar sig själva och vi kan se glädjen hos dem när de känner att de klarar mera och utvecklas.

Vi har fördelen med att ha isen nästan för oss själva varje vecka så vi tar med vår högtalare och har Is-disco, så roligt att åka och röra sig till musiken på isen.

I vår skridskoundervisning ingår även sjö och isvett. Vi går tillsammans ner till Mälaren och lär oss om flytvästen, isdubbar och livlinor. Spännande och viktig kunskap.

Många veckors skridskoåkning och vi följer barnens utveckling genom att filma dem på isen. Vi reflekterar sedan tillsammans med barnen och de kan själva se sin utveckling i deras skridskoåkning.

Vi åker skridskor fram till v9 då vi avslutar vinteraktiviteterna och vi ser framemot vårens äventyr.

Skidskola

För de äldsta barnen på förskolan, Äventyrare har vi haft skidskola. En snöfattig vinter då vi passade på att åka de dagar det fanns lite snö.

Vi åker i parken nedanför förskolan samt på den stora fotbollsplanen. Vi spårar och åker runt, lär barnen att ha balans, ramla och resa sig samt att åka i backen. Många av barnen väljer att åka i backen. Vi lär dem tekniken så att de kan stå hela vägen ner. En av oss pedagoger har alltid skidor på sig för att spåra, och undervisa.

Med sånger och lek blir barnen säkra på skidorna och vi kan se att många av barnen har erfarenhet av skidåkning hemifrån.

Vi arrangerar ett Vasalopp med V&B i slutet av vintern, alla förskolans barn deltar. Skidor lånas ut så att alla som vill får åka det historiska loppet.

Äventyrarna får en fantastisk dag med skidåkning i Riddersviks långa utmanande backe i slutet på vintern. Där kan man se att många av våra Äventyrare har åkt mycket skidor privat och de njuter av utmaningen i den långa backe.